

Limone, okusne in zrele, nikakor zelene ali gnile, je **Miha Pintarič** ponudil med nas. Ker mu je lažje napisati knjigo kot zgraditi zimski vrt in notri posaditi plantažo limon, pomaranč, ananasa, zelja, mandarin, pravi v navodilih za branje.

Zbrani eseji

(Limone torej) zajemajo esejistična razglabljanja, razmišljanja, utemeljevanja, pripovedovanja in argumentacije, kjer večkrat skozi besedno igro pripelje do stališč, ki jih zagovarja neomajno in prepričujoče.

Miha Pintarič (1963) predava starejšo francosko književnost na Filozofski fakulteti v Ljubljani. V letih 1993–98 je bil sourednik Celovškega Zvona. Poleg akademskih razprav, monografij in člankov, ki so povezani z njegovim poklicem, piše večjezično poezijo (**Nugae**, 2007) in eseje z različno, večinoma kulturno tematiko. Za svoja eseja (Kako v petih lekcijah postati pesnik in se pri tem še zabavati ter Gledališče in etika) je prejel nagradi revije Sodobnost za

najboljši slovenski esej

. Je tudi aktivni član PEN-a.

»Branje zahteva človeka. Časa pa je vedno manj. In človeka tudi.« Tako v eseju Branje, to sem jaz zaključuje Pintarič. Še posebej nujna se zdi koherentnost človeka in časa za njegova esejistična dela, saj poleg zbranosti zahtevajo čas. Čas, da jih dojameš, čas, da jih premelješ. In zbranost, da jih sploh razumeš. Določeni stavki so zapleteni, zame kot mlajši bralki težko razumljivi. Besedni zaklad pisca Neškropljenih limon je izjemen. Prisotnost angleščine, latinščine, hrvaščine in francoščine (predvsem slednje) v samih esejih pa je moč pripisati »službeni deformaciji«.

Skozi izpopolnjen slog so esejistična besedila lepo zaokrožena, saj delujejo celostno, četudi je tematika raznolika. K vtisu cikličnosti pripomore tudi dejstvo, da se Limone, čeravno tematsko raznolike, pogosto vračajo k osrednji problematiki našega jezika, (iz)umiranju. Pa naj bo to zaradi naše servilnosti, ko ob prvem možnem trenutku pograbimo priložnost za komunikacijo v tujem jeziku, ali zaradi pomanjkanja rabe slovenščine v kulturnem prostoru. Istočasno navaja mnenja drugih o neogroženosti slovenskega jezika zaradi skoraj dva milijona govorečih. In ker Bruselj daje možnosti tako »malim kot velikim« jezikom ... Kakorkoli je že, jezika ne bomo nikoli povsem razumeli, pravi Pintarič, saj je živo bitje, ki se rodi, živi in premine. Še najbolj mu koristimo, če ga uporabljamo za debate o njem samem.

Eseji so razdeljeni v štiri poglavja. Navodilom za branje sledi prvo poglavje, ki zajema Esej o eseju; Branje, to sem jaz; Zakaj humanistika?; Drekviem za preživele; Cooltura; Slovenščina včeraj in morda jutri; Monolog pralnega praška; Angleščina povsod in nikjer; Paradoks Evrope. Večina naslovov že zajame samo bistvo eseja, Monolog pralnega praška pa navrže duhovitost, s katero so škropljene vse neškropljene Limone.

Jeza kot konstipativni element jaza; Tartufata; Nergo, ergo sum; Strast je slast sam sebi krast'

Prispeval Ana Pisar

Četrtek, 02 Oktober 2008 17:00

---

ali Žalostnik med genomskim in gnomičnim; Otok s spominom; O, če ... ; Človek; Laudemus so eseji drugega poglavja. V njih opredeli jezo kot silo, ki ustavi ljubezen. »In z vsakim izbruhom jeze me je manj.« S Tartufato razglablja o hinavščini, o nerganju v sledečem eseju. Nadalje o trubadurjih (ki so s poezijo in idejami uvedli strastno ljubezen v vrednostni sistem zahodne kulture), mitu Tristana in Izolde. Pa kako je tvegano hvaliti, o človeškem bistvu ...

V tretjem poglavju z eseji: Nič. Niti 0.; Smeti v ogledalu; Staro v slepi ulici, ki je morda vzletna steza; Migracijske migrene; Smrt; Spanje in Sanje; Srečen sem, ko nisem zajema nihilizem, ravnanje potrošnikov z odpadki, odpadke v jeziku, razglabljanja okoli starosti, migracij ...

»Preselil sem se in dobil preteklost« pravi v eseju V barvah, ki poleg ostalih – Mali Bog; Davim, daviš, davki; Predmeti in knjige; Generacijske razlike; O sebi – snuje zadnje, četrto poglavje. Spregovori o božiču, o šestdesetih in sedemdesetih letih prejšnjega stoletja, ko so sosede prijavljali sosede, če so drevesce postavili pred 25. decembrom. »Kdo bi to danes razumel od tistih, ki so rojeni v času odišavljenega toaletnega papirja in je zgolj od njihove domišljije odvisno, ali bodo uporabili breskev ali mentol?«

Nazadnje povzamem, da so Pintaričeve limone kljub občasni kislosti okusne in užitne. Škropljene z izpopolnjenim slogom, duhovitostjo in izjemnim besednim zakladom bralca ne pustijo ravnodušnega. Asociativni tok, ki teče med Limonami, in na paleti ponujene raznobarvne teme pa vseeno ne delujejo pretrgano. Zaokroženost in večkratno tematsko zlivanje enega v drugega je še ena izmed posebnosti zbranih esejev, Pintaričevih Limon. Naj teknejo tudi vam!

Ocena:8/10